

Utószó

Kedves múzeumlátogató Kanizsaiak! Kedves Kerecsényi Edit múzeumalapító emlékét ápolók!

*Elhangzott a Kerecsényi Edit emlékkiállítás megnyitóján,
2007. augusztus 31-én, a Thúry György Múzeumban.*

A görög muszeion: 'a Múzsák szentélye' szó a 17–18. századtól kezdve a tárgyi emlékeket őrző és bemutató intézmény, nyilvános gyűjtemény, valamint annak otthont adó épület neve. A mi kanizsai múzeumunk fiatalabb, talán 1913-ban született meg Halis István, majd a piarista tanárok jóvoltából, de a II. világháborúban elpusztult. Valódi újjászületése inkább 1950-hez köthető, amikor Kerecsényi Edit elkezdte áldásos tevékenységét városunkban. Így leginkább ő tekinthető az igazi múzeumalapítónak. Ezért köszöntjük őt születésének 80. évfordulóján, bár testileg nincs közöttünk, de keze és szelleme munkájának eredményeit most is élvezhetjük. A 'szentély' él, raktárai értékeket őriznek, a mi értékeinknek, a mi tárgyainknak adnak otthont, színvonalas kiállításai ezeket mutatják be időről időre.

Legfontosabb értékeink otthonát, a Thúry György Múzeumot tehát valójában Kerecsényi Edit néprajzi és honismereti kutató, muzeológus, író alapította. 1951-től 1983-ig volt itt igazgató, majd nyugdíjasként dolgozott sokat múzeumunkban 2006. április 8-án bekövetkezett elhunytáig. Egy személyben volt néprajzos, gyűjteménykezelő, fotós, adattáros, könyvtáros, népművelő és igazgató. Oly friss az emléke még: azt hiszem, egy múzeumban nemcsak a tárgyak, az emberek sem halnak meg! Számunkra az is fontos, hogy tősgyökeres kanizsai volt, a Piarista Gimnáziumban érettségizett, majd az ELTÉ-n szerzett néprajz-középkori régészet–művészettörténet szaktárgyakból muzeológusi diplomát. 1950-ben (tehát már egyetemistaként) megbízták a helyi gyűjtemény vezetésével. Doktori címét 1965-ben szerezte; 1985-ben már nyugdíjasként (!) lett a néprajztudomány kandidátusa. Főbb kutatási területei Dél-Zala néprajzi csoportjainak, Nagykanizsa polgárságának kialakulása és életmódja voltak. Sok szakmai és tudományos kitüntetés mellett mi most azt emlegetjük fel, hogy 1995-ben kapott Pro Urbe, 2001-ben Nagykanizsa Megyei

Jogú Város Díszpolgára kitüntető címet. Kutatói módszerét a terepmunkához kapcsolódó alapos tárgy- és adatgyűjtés, valamint a történeti szemlélet jellemezte. Ezért is maradhat hagyatéka, munkája még sokáig tartóan további feldolgozásra, kiállításra alkalmas. Ezt a gazdag örökséget csodálhatjuk meg kicsiben ezen a kiállításon is.

A muzeológus munkája múltbéli utazás: értékek és rejtett jelek fellelése. Szeretett a kisebbségek kultúrájával is foglalkozni. De élete és munkássága annyira egybeforr a mi többségünkkel, városunkkal, hogy büszkén valljuk magunkénak, és kötelességünknek tartjuk emlékének ápolását. Ennek szellemében idézzük fel életútját, számba véve maradandó alkotásainak sorát. Meggyőződésünk, hogy élete álma, a Thúry György Múzeum nem jöhetett volna létre az ő becsületes, tisztességes, felebarátait megbecsülésben részesítő, lelkes, fáradságot nem ismerő, múzeum-szervező ügyködése nélkül. Határtalan szolgálatkészsége, tudása, lelki ereje gazdagította azokat, akik a közelébe kerültek. Hivatástudata példát mutatott és áldást terjesztett, ezért szerették és tisztelték.

A néprajzos és muzeológus örök vonzalommal viseltetik a tárgyakhoz. Ezt tükrözik Edit néni nagy tárgygyűjtései, melyek néha földrajzi és etnikai csoportokhoz kötődtek, néha tematikusak voltak. Így állnak előttünk, integetnek a múltból a megbecsülő jövőnek, mely majd ismét múlttá válik: a méhészt és erdőgazdálkodási eszközök a textíliák, a fadarabok, a játékok, a világító eszközök, a csodálatos viseletek, a gyöngyös neccek és fehér himzések, időálló kerámiák, Czigány Ili halottas lepedője... Ideköszön Zalakomár és vidéke, Csurgó és környéke, Nagykanizsa és a közeli horvát és német falvak, Hetés és Lendva vidéke... Így áll össze a régi Zala-vármegye. De ő teremtette meg valójában a helytörténeti gyűjteményt és kiállításokat, a mai „Emberek, utak, kapcsolatok” című kiállítás alapjait is ő hozta össze.

Több mint 50 nívós könyve, tanulmánya, cikke jelent meg, még névtörténeti kutatásokkal is foglalkozott. (Az interneten 19 találat szolt Kerecsényi Edithez köthető szakkönyvről.) A Thúry György Múzeum minden gyűjteménye – a helytörténeti, a képzőművészeti, a metszetgyűjtemény, a könyvtár, a néprajzi gyűjtemény, a numizmatikai, a régészeti, a történeti dokumentációs tár – mind-mind mesélni tudna és tud Kerecsényi Editről. Még a (nekem oly kedves) régi „Erdő és ember Zalában” című kiállítás is hozzá köthető. De pl. a Göcseji Falumúzeum, a galamboki tájház létrehozásában is részt vett. Kerecsényi Edit kutatói területe nagyon széles körű volt: gazdálkodás, kismesterségek, népviselet, építkezés, népi díszítőművészet, lakáskultúra, a nők helyzete a paraszti társadalomban, nemzetiségi és magyarságkutatás, helytörténeti és régészeti problematika.

Tudjuk, hogy az életet nem azok a napok jelentik, amelyek nyom nélkül elmúlnak, hanem azok, amelyekre emlékezünk. Mi őrizünk Edit nénit legjobb emlékezetünkben: beépült a múzeumunk évgyűrűibe, a falakba, a fejünkbe és a lelkünkbe. Ő volt az igazi lokálpatrióta: mi, mai lokálpatrióták sokat tanulhatunk tőle: azt, hogy minden helynek lehet génusza, kötődhetünk a lakóhelyhez és környékéhez, a kisebb-nagyobb közösségekhez. Ez adhatja identitásunkat, az igazi helyi értékeket! Mondom mindezt a városlakó polgárokat és a környékbelieket képviselve – megtisztelve, hogy egy ilyen „értékes” alkalommal szólhatok. (Büszke vagyok rá, hogy a Kanizsai Enciklopédia (1999) szócikkeit illetően társszerzője lehettem Edit nélinek.)

Példa számomra, és jó lenne, ha a fiatalok számára is példa lenne hivatástudatos munkakedve és munkabírása, mely nyugdíjas korában sem csökkent. Jellemző, hogy értékes fotófelveledek ezrei még ma is feldolgozásra várnak jelezve a gazdag életutját. Kerecsényi Edit még látta a zalai és a somogyi falvak régi paraszti életmódját, – ezért ma akár irigyelhetjük is – azt a kort, amikor az ember abból élt, amit a táj, leginkább az erdő adott. Kerecsényi Edit – az általa gyűjtött tárgyak és a hozzájuk kapcsolódó gyűjtőfüzetek tanúsága szerint – egységben látta a történelmi Zala megyét Lendvától Kiskanizsán – Nagykanizsán át Keszthelyig. Mára, sajnos, megszűnőben van a falu és a város közötti különbség. Így felértékelődnek azok a gyűjtemények, mely a nem is olyan régi különbözőségeket oly gazdagon felelegetik, mint múzeumunk gyűjteményei. A Kerecsényi Edithez kötődő nagy forrásértékű adattári és sokszínű tárgyi anyag mint hagyaték szép feladatot ró ránk, ha méltó örökösivé akarunk válni. Ebben a vonatkozásban már Kerecsényi Edit az adatközlő, s úgy érzem vannak méltó gyűjtők és feldolgozók – különös köszönet ezért most Kunics Zsuzsának.

Számomra, szimbolizálva a városlakó érdeklődő kíváncsi embert, tanulság az: a múltat nem lehet végképp eltörölni, az idő kútja mélységes mély ugyan, de nem nyelte el végleg őseink szépséges kezenyomat. Mint ahogy Kerecsényi Edit emléke is tovább él, akár tárgyszeretetünkben, akár méltón emlékező lokálpatrióta vagy patrióta hozzáállásunkban.

Kedves Edit néni, köszönjük!

Balogh László

lokálpatrióta

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata
Oktatási Kulturális Ifjúsági és Sportbizottság elnöke

